

Melishew met haar zoontje in het kamp voor ontheemden.

'Ik zag het met m'n eigen ogen, het was verschrikkelijk.' Melishew (32) vertelt met tranen in haar ogen over die nacht waarin het conflict in Tigray haar leven binnendrong. 'Soldaten in het militaire kamp werden vermoord, de rest werd in een truck meegenomen.' Ze is een van de circa 500.000 ontheemden, op de vlucht voor het geweld in de Ethiopische regio Tigray.

Voor de coronapandemie runde Melishew een restaurant op een groot militair kamp in Tigray. 'Mijn leven was goed. Elke zondag ging ik naar de kerk en ik kon mijn kinderen, inmiddels 13 en 4 jaar, goed onderhouden.' Als begin 2020 corona uitbreekt, moet Melishew haar zaak sluiten. Ze gaat schoonmaken in het militaire kamp, net als veel andere vrouwen. Tot begin november, als de burgeroorlog uitbreekt en het militaire kamp wordt aangevallen en de burgers rond het kamp worden opgepakt. Melishew en andere families worden met een truck weggevoerd en

vastgehouden. 'Er was nauwelijks water en voedsel. Elke dag kregen we vier kleine broodjes, daar moesten we het mee doen. Op een dag moesten we onze etniciteit aangeven en moest ik me met mijn kinderen bij de andere Amhara's voegen. Doodsbang was ik. We werden mishandeld en uitgescholden voor 'Living donkeys'.

Nu woont Melishew in een klein vluchtelingenkamp in Amhara. Haar man ligt sinds de gevechten in een ziekenhuis in Gondar (Amhara). 'Ik weet echt niet hoe het verder moet... Ik geef borstvoeding, maar eet niet genoeg om mijn zoon te kunnen voeden.' In het kamp is niets te doen. Veel vrouwen staren voor zich uit, praten met elkaar of vlechten elkaars haren. 'Ik zou weer graag een nieuw bedrijfje willen opstarten. Ook zou ik dolgraag weer naar de kerk willen gaan. Pas dan kan ik verder met mijn leven', zegt Melishew.

Woord en Daad roept de Tweede Kamer op om zich in te spannen voor veilige toegang tot Tigray voor lokale en internationale ontwikkelingssamenwerkingsorganisaties om 1) noodhulp te bieden aan de burgers in de regio en 2) het welvaartsniveau van voor het conflict te herstellen en te verbeteren. Ook vragen we de Tweede Kamer zich in te spannen voor een onafhankelijk onderzoek door de VN naar de burgeroorlog.

Woord en Daad in Tigray

Woord en Daad is sinds 2014 intensief betrokken bij de ontwikkeling van de regio Tigray met lange termijnontwikkeling in de watersector (drinkwater en irrigatie). Samen met lokale partner-organisaties, de lokale autoriteiten en AFAS Foundation investeert Woord en Daad sinds 2017 in een bedrijfsmatige aanpak van de drinkwatervoorziening in 12 districten in Tigray. We zetten in op schoon drinkwater en water voor irrigatie door putten te slaan of te renoveren. De bedrijfsmatige aanpak garandeert dat het water blijft stromen. De bevolking betaalt voor het water (en daarmee voor onderhoud). Ondernemers worden opgeleid om het watersysteem te onderhouden. Tot de start van het conflict werden 2.233 putten gerenoveerd en ook aangelegd, zijn er 12 ondernemingen gestart en

getraind voor het onderhoud van de putten en uitbreiding van het watersysteem, kregen 500.755 mensen voorlichting over hygiëne en kregen 556.102 mensen toegang tot schoon drinkwater.

Noodhulp voor vluchtelingen in Soedan

Op 4 november 2020 brak de burgeroorlog tussen de TPLF (regionaal leger) en het federale Ethiopische leger uit. Internet, telefoon en andere communicatiekanalen werden afgesloten, waardoor de situatie in Tigray maandenlang onduidelijk was. In korte tijd sloegen zeker 60.000 mensen op de vlucht naar Soedan. Woord en Daad en ZOA startten noodhulp om de vluchtelingen op te vangen in Soedan. De verhalen van de vluchtelingen zijn schrijnend en geven een gruwelijk beeld van de oorlog. Door inmenging van Eritrea zijn ook Eritrese

vluchtelingen die in kampen in Tigray verblijven doelwit van aanvallen en worden zij terug gedeporteerd naar Eritrea.

Noodhulp voor ontheemden

In december 2020 komt de communicatie met de inwoners van Tigray, en daarmee met onze lokale partners, weer op gang. In februari starten ZOA en Woord en Daad met noodhulp in de regio Mekelle en het zuiden van Tigray. We zetten in op noodonderkomens, noodpakketten met huishoudmaterialen en herstel van de waterinfrastructuur. Door de aanhoudende onveiligheid blijven grote delen van Tigray onbereikbaar voor deze noodhulp. Dit belemmert de hulp. Een recent rapport van de OCHA stelt dat 2 miljoen mensen ontheemd zijn geraakt door het conflict, maar de nood is groter. In totaal zijn 5,2 miljoen mensen in Tigray afhankelijk van voedselhulp, 4,5 miljoen mensen hebben geen toegang tot schoon drinkwater, daardoor is het risico op een uitbraak van bijvoorbeeld cholera, maar ook Covid-19, hoog.

Onafhankelijk onderzoek

Momenteel is er nog veel onduidelijkheid over het conflict. Er worden stevige beschuldigingen geuit aan het adres van alle betrokken partijen. Om een stap te kunnen zetten naar herstel voor de toekomst is het noodzakelijk dat de VN een onafhankelijk onderzoek uitvoert en er duidelijkheid komt over mensenrechtenschendingen tijdens de oorlog.

Invzet op weerbaarheid en langetermijnontwikkeling

Het Tigray Regional Water Bureau (TRWB) is een strategische partner van Woord en Daad. Dankzij de opgebouwde relatie van onze lokale partners met dit ministerie zijn zij gevraagd om een WASH-assessment (Water, Sanitatie en Hygiëne) te faciliteren voor heel Tigray met het doel de schade en de status quo vast te stellen.

Uit een assessment in de projectgebieden van Woord en Daad blijkt dat de schade groot is. Bij alle ondernemers die de afgelopen jaren zijn ondersteunt, zijn de werkplaatsen geplunderd en/of vernield. Door de onveiligheid kunnen de ondernemers hun klanten niet bezoeken. In Mekelle is de aanvoer van schoon drinkwater ontregeld. Drinkwater wordt met tankwagens de stad ingebracht, maar het water is vaak afkomstig uit vervuilde bronnen. Een partner onderzocht achttien watermonsters. In 50% van de monsters werden sporen van fecale organismen aangetroffen, een signaal dat het water is vervuild met menselijke of dierlijke uitwerpselen. De tanks worden onvoldoende gereinigd, waardoor vervuilde tankwagens een potentiële bron voor de verspreiding van ziektes blijven.

Herstel schoon drinkwatervoorziening

Op basis van deze resultaten zijn we gestart om de drinkwatervoorziening in Mekelle weer op te bouwen. Inmiddels zijn er tien waterpunten hersteld, waardoor

zo'n 42.000 mensen schoon drinkwater krijgen. Daarnaast geven we voorlichting over hygiëne en zetten we in op goede sanitaire voorzieningen voor de ontheemden. Voor het herstel van de sanitatie-infrastructuur werken we samen met onze vertrouwde partners en zetten we zoveel mogelijk de ondernemers in die in achterliggende jaren zijn ondersteunt. De ondernemers worden ingezet om het beschadigde watersysteem te repareren. Daarbij zetten we de investeringen uit de afgelopen jaren in om noodhulp te bieden. Tegelijk werken we aan oplossingen voor de lange termijn.

Dreigende voedselcrisis

Intussen dient zich een potentiële volgende ramp aan. Onder de ontheemden zijn veel kleinschalige boeren, die een belangrijke rol vervullen in de lokale voedselvoorziening. Deze boeren kunnen door de onveilige situatie niet terugkeren naar huis, terwijl het zaai seizoen begonnen is. Afgelopen jaar werd de oogst verwoest door de sprinkhanenplaag in Oost-Afrika en de burgeroorlog brak tijdens het oogstseizoen uit. Door onder andere plunderingen is de volledige oogst verloren gegaan en is de veestapel gedecimeerd. Als deze boeren niet op korte termijn veilig kunnen terugkeren naar hun akkers en ondersteunt worden bij het opstarten van hun bedrijf, zal Tigray nog afhankelijker worden van voedselhulp.

Veiligheid cruciaal

Samen met onze partners hebben we de expertise in huis om het watersysteem weer op te bouwen en boeren te ondersteunen om een goede oogst binnen te halen. Voor ons werk is de veiligheid in Tigray de grootste bedreiging. **Woord en Daad doet een dringend beroep op de Tweede Kamer om zich in te zetten voor veiligheid in Tigray en een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd door de VN naar mensenrechtenschendingen. Alleen als de Ethiopische regering de stabiliteit en veiligheid in Tigray garandeert, kunnen we ontheemden hulp bieden, kunnen we voorkomen dat de investeringen in het watersysteem uit de afgelopen jaren verloren gaan en kunnen we samen met de boeren ons inspannen om de oogst van 2021 veilig te stellen.**

POSITION PAPER ETHIOPIE—TIGRAY

NOODHULP EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING